

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

(๕/๖/สปช.)

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๑๕๕๔/๒๕๕๔

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การปฏิรูปแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการฯ จำนวน ๑ ชุด (๕/๖/สปช.)

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๔ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นางนินนาท ชลิตานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเกรียงยศ สุดลาภา	โฆษกกรรมการ
๕. นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	กรรมการ
๖. นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	กรรมการ
๗. นายธวัชชัย พิทักษ์กุล	กรรมการ
๘. พลเอก นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๙. พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	กรรมการ
๑๐. นายปรีชา บุตรศรี	กรรมการ
๑๑. นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	กรรมการ
๑๒. นายสมชาย พงษ์กัลป์	กรรมการ
๑๓. พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	กรรมการ
๑๔. พันเอก สุชาติ จันทระโชติกุล	กรรมการ
๑๕. นายอัศวินฮาติม มินฮาร์	กรรมการ
๑๖. พลตรี สิริวิทย์ นาคทอง	กรรมการและเลขานุการ
๑๗. นายชาติ เอียดสกุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นินนาท ชลิตานนท์

(นางนินนาท ชลิตานนท์)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๗-๔๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๘

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

 / ร่าง
ชลธิชา/พิมพ์
 / ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านการปกครองท้องถิ่น

เรื่อง “การปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	๑๒
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๑๒
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๑๒
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๒
๖. ข้อเสนอแนะ	๑๒

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก ข ภารกิจถ่ายโอนตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ และ ฉบับที่ ๒

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น
เรื่อง การปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. แผนการปฏิรูป

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ วรรคสอง (๔) ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นางนินนาท ชลิตานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเกรียงยศ สุดลาภา	โฆษกกรรมการ
๕. นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	กรรมการ
๖. นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	กรรมการ
๗. นายธวัชชัย พิทักษ์กุล	กรรมการ
๘. พลเอก นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๙. พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	กรรมการ
๑๐. นายปรีชา บุตรศรี	กรรมการ
๑๑. นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	กรรมการ
๑๒. นายสมชาย พงษ์กัลป์	กรรมการ
๑๓. พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	กรรมการ
๑๔. พันเอก สุชาติ จันทระโชติกุล	กรรมการ
๑๕. นายอัปดุลฮาลิม มินฮาร์	กรรมการ
๑๖. พลตรี สิริวิทย์ นาคทอง	กรรมการและเลขานุการ
๑๗. นายชาติ เอียดสกุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูปพร้อม กำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมอบหมาย นั้น

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินการศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะเรื่อง “การปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมีคณะอนุกรรมการการบริหารงานบุคคล การกำกับดูแล ตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ประกอบด้วย

ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๑. นางนินนาท ชลิตานนท์
๒. นายวัลลภ พริ้งพวงษ์
๓. พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ
๔. ผศ.ดร. อรทัย ก๊กผล
๕. นายสุธน ชื้อประเสริฐ

อนุกรรมการ

๑) นายรัชชัย เทอดเผ่าไทย	ประธานอนุกรรมการ
๒) นายสุขุมพร ลิ่มไทย	รองประธานอนุกรรมการ
๓) พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	อนุกรรมการ
๔) พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	อนุกรรมการ
๕) พลตรี สิริวิทย์ นาคทอง	อนุกรรมการ
๖) ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมศิริวัฒน์	อนุกรรมการ
๗) นายธนา ยันตรโกวิท	อนุกรรมการ
๘) นายรัชชัย สวัสดิ์สาลี	อนุกรรมการ
๙) นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์	อนุกรรมการ
๑๐) นายนพคุณ ดิลกภากรณ์	อนุกรรมการ
๑๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ	อนุกรรมการ
๑๒) นางสุชาดา รังสินันท์	อนุกรรมการ
๑๓) นายสุรเกียรติ ฐิตะฐาน	อนุกรรมการ
๑๔) นายเอนก เกษมสุข	อนุกรรมการ
๑๕) นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ	อนุกรรมการและเลขานุการ

บัดนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง “การปฏิรูประบบและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เสร็จเรียบร้อยแล้ว และคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่า เป็นประเด็นสมควรปฏิรูป เพราะมีความสำคัญเร่งด่วนและสามารถสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปได้ จึงควรนำเสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ ความเป็นมาของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มมีความชัดเจนยิ่งขึ้นจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๔ ที่กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง รวมทั้งกำหนดการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕ แต่ปัจจุบันปี ๒๕๕๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้สุทธิร้อยละ ๒๘.๑๖ เท่านั้น ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม การกระจายอำนาจได้ดำเนินการต่อเนื่อง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๘ กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งพาตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังได้กำหนดไว้ในหมวด ๑๔ รวม ๑๐ มาตรา ตั้งแต่มาตรา ๒๘๑ – ๒๙๐ สรุปว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องเหมาะสมกับรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำกับดูแลต้องมีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความแตกต่างในระดับของการพัฒนา และประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษี และอากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ และตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่หลายประการ ซึ่งประการหนึ่งต้องจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(๒) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาสี่ปี

(๓) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(๔) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้า และโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า โดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

มาตรา ๓๒ กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องดำเนินการ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

(๓) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคคลจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปสู่ท้องถิ่น

แผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติและกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบรวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย

๑.๒ วิสัยทัศน์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

ในช่วง ๔ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗) เป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์ การสร้างความพร้อมเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร งบประมาณ และทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หลังจากการถ่ายโอนในช่วง ๔ ปีแรกสิ้นสุดลงจนถึงระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗) จะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่าน มีการปรับบทบาทของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ มีการปรับกลไกความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงเวลาหลังจากปีที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๔) เป็นต้นไป ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการและการคลังท้องถิ่นที่พึ่งตนเองได้ มีความรับผิดชอบต่อภารกิจบริการประชาชนที่หลากหลาย ผู้บริหารท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ

กรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการและสาระสำคัญ ๓ ด้าน คือ

(๑) ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการการบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ

(๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐต้องจัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และส่งเสริมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๓) ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้ให้บริการมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนการกระจายอำนาจฯ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

- (๑) เพื่อให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
- (๒) กำหนดกรอบทิศทางและแนวทางการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการที่ยืดหยุ่น
- (๓) เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ระหว่างราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ และการทำงานร่วมกันของรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๔) กำหนดแนวทางการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการ ซึ่งจะกำหนดหลักการทั่วไป ระยะเวลาในการถ่ายโอน แนวทางการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (๑) การถ่ายโอนภารกิจและการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง
- (๒) แนวทางการกระจายอำนาจการเงิน การคลัง และงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๔) แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรและพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลส่วนท้องถิ่น
- (๕) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ภาคประชาสังคม และการตรวจสอบติดตามประเมินผล
- (๖) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๗) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ
- (๘) กลไกการกำกับกับการถ่ายโอนภารกิจและการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการฯ
- (๙) การสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒.๑ การดำเนินการที่ผ่านมา

คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ได้จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับ

เนื่องจากการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ ยังมีปัญหาในขั้นตอนการปฏิบัติงานอันเนื่องมาจากได้มีการปฏิรูประบบราชการภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการทำงานของภาครัฐ มีการจัดระบบการทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ และมีการกำหนดวิธีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด กลุ่มจังหวัด และนโยบายของรัฐบาลในเรื่องต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการ

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕

โดยที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคสาม กำหนดว่าในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการการกระจายอำนาจดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ และมาตรา ๓๔ กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวน โดยต้องพิจารณาทบทวนใหม่ ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรรายได้ เพื่อการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้นจึงได้มีการทบทวนแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปรับปรุงแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนการกระจายอำนาจ ฉบับที่ ๒ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑

๑.๒.๒ แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑) แผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ ด้านการถ่ายโอนภารกิจได้กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่ส่วนราชการ ๕๗ กรมใน ๑๕ กระทรวง ถ่ายโอนภารกิจการจัดบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๔๕ ภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการในภารกิจ ๖ ด้าน ประกอบด้วย

(๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สถานีขนส่ง การอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ระบบชลประทานขนาดเล็ก ฝ่าย สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ระบบประปาหมู่บ้าน การควบคุมอาคาร เป็นต้น

(๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ สถานสงเคราะห์คนชรา การอนุญาตให้ควบคุมหอพัก การฉาปนกิจสงเคราะห์ การจัดการศึกษา ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประจำตำบล สถานีอนามัย เป็นต้น

(๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น อำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น การตรวจตราสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงลักษณะที่หนึ่ง (ร้านค้าปลีกจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงรายย่อย) เป็นต้น

(๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น งานจดทะเบียนพาณิชย์ การวางแผนการท่องเที่ยว การปรับปรุงดูแลบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

(๕) ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เช่น งานพัฒนาป่าชุมชน การบำบัดน้ำเสีย การจัดการขยะมูลฝอย การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกัน (ที่ดินรกร้างว่างเปล่า) และที่สาธารณะประโยชน์ประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน การควบคุมไฟฟ้า เป็นต้น

(๖) ด้านการศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การบำรุงรักษาโบราณสถาน การดูแลรักษาโบราณสถานในระดับท้องถิ่น เป็นต้น

๒) แผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้านการถ่ายโอนภารกิจได้กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะต้องดำเนินการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑๔ งาน/โครงการ/กิจกรรม จำแนกเป็นภารกิจต่างๆ ดังนี้

(๑) ภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ ซึ่งอยู่ระหว่างการถ่ายโอน (ยังถ่ายโอนไม่เสร็จสิ้น) จำนวน ๓๔ งาน/โครงการ/กิจกรรม

(๒) ภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ ซึ่งได้ถ่ายโอนแล้วแต่นำมาปรับปรุง ขอบเขต ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติในการถ่ายโอนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน ๓๙ งาน/โครงการ/กิจกรรม

(๓) ภารกิจใหม่ที่ส่วนราชการจะต้องถ่ายโอนเพิ่มเติมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๔๑ งาน/โครงการ/กิจกรรม

๑.๒.๓ ผลการดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจ

ปัจจุบันมีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ มาแล้วจำนวน ๒ ฉบับ (ปัจจุบันใช้บังคับฉบับปี ๒๕๕๑) ปรากฏผลดำเนินการ ดังนี้

๑) มีการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒๖๒ ภารกิจ จาก ๓๕๙ ภารกิจ (แผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑๘๖ ภารกิจ , แผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๗๖ ภารกิจ) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) แผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ ถ่ายโอนไปแล้ว จำนวน ๑๘๖ ภารกิจ จากจำนวน ๒๔๕ ภารกิจ

สรุปผลการถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑

ด้าน	จำนวนภารกิจ ที่ถ่ายโอน	ถ่ายโอนแล้ว	ยังไม่ได้ ถ่ายโอน	ยกเลิก การถ่ายโอน
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๘๗	๗๔	๑๓	
๒. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต	๑๐๓	๗๘	๒๕	
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และ การรักษาความสงบเรียบร้อย	๑๗	๘	๙	
๔. ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	๑๙	๑๑	๘	
๕. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	๑๗	๑๕	๑	๑
๖. ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒	-	๒	
รวม	๒๔๕	๑๘๖	๕๘	๑

หมายเหตุ ยกเลิกภารกิจปรับปรุงฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ๑ ภารกิจ เนื่องจากไม่มีภารกิจถ่ายโอน

(๒) แผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำเนินการไปแล้ว จำนวน ๗๖ งาน/โครงการ/กิจกรรม จากจำนวน ๑๑๔ งาน/โครงการ/กิจกรรม

สรุปผลการถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒

ด้าน	จำนวนภารกิจที่ถ่ายโอน	ถ่ายโอนแล้ว	ยังไม่ได้ถ่ายโอน
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๔๕	๓๔	๑๑
๒. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต	๑๙	๙	๑๐
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	๒๒	๘	๑๔
๔. ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว	๑๘	๑๖	๒
๕. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	๘	๗	๑
๖. ด้านศิลปวัฒนธรรมของจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒	๒	-
รวม	๑๑๔	๗๖	๓๘

๒) มีการถ่ายโอนงบประมาณไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นทุกปีตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปัจจุบัน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้ จำนวน ๙๙,๙๓๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓ จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้ จำนวน ๖๕๗,๐๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑๖

ปี พ.ศ.	รายได้รัฐบาล	รายได้ท้องถิ่น	สัดส่วนรายได้ (ร้อยละ)
๒๕๔๓	๗๔๙,๙๔๘	๙๙,๙๓๖	๑๓.๓๓
๒๕๔๔	๗๗๒,๕๗๔	๑๕๖,๕๓๑	๒๐.๕๗
๒๕๔๕	๘๐๓,๖๕๑	๑๗๖,๑๕๕	๒๑.๙๙
๒๕๔๖	๘๒๙,๔๙๖	๑๘๔,๐๖๖	๒๒.๑๙
๒๕๔๗	๑,๐๖๓,๖๐๐	๒๔๑,๙๔๗	๒๒.๗๕
๒๕๔๘	๑,๒๕๐,๐๐๐	๒๙๓,๗๕๐	๒๓.๗๕
๒๕๔๙	๑,๓๖๐,๐๐๐	๓๒๗,๑๑๓	๒๔.๐๕
๒๕๕๐	๑,๔๒๐,๐๐๐	๓๕๗,๔๒๔.๑๕	๒๕.๑๗
๒๕๕๑	๑,๔๙๕,๐๐๐	๓๗๖,๗๔๐	๒๕.๒๐
๒๕๕๒	๑,๖๐๔,๖๔๐	๔๑๔,๓๘๒	๒๕.๒๕

ปี พ.ศ.	รายได้รัฐบาล	รายได้ท้องถิ่น	สัดส่วนรายได้ (ร้อยละ)
๒๕๕๓	๑,๓๕๐,๐๐๐	๓๔๐,๙๙๕	๒๕.๒๖
๒๕๕๔	๑,๖๕๐,๐๐๐	๔๓๑,๒๒๕	๒๖.๑๔
๒๕๕๕	๑,๙๘๐,๐๐๐	๕๒๗,๔๖๗	๒๖.๖๔
๒๕๕๖	๒,๑๐๐,๐๐๐	๕๗๒,๖๗๐	๒๗.๒๗
๒๕๕๗	๒,๒๗๕,๐๐๐	๖๒๒,๖๒๕	๒๗.๓๗
๒๕๕๘	๒,๓๒๕,๐๐๐	๖๔๖,๓๔๓	๒๗.๘๐
๒๕๕๙	๒,๓๓๐,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๒๘.๑๖

๓) มีการถ่ายโอนบุคลากรมาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหมด ๑๐,๓๖๑ คน โดยแบ่งเป็นข้าราชการ ๖,๒๔๖ คน และลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ๔,๑๑๕ คน

ผลการถ่ายโอนบุคลากร (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐)

ส่วนราชการ	ข้าราชการ (คน)	ลูกจ้างประจำ (คน)	รวม (คน)
ระยะที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖	๑,๓๑๐	๒,๘๐๑	๔,๑๑๑
๑. กรมโยธาธิการ	๑๓๕	-	๑๓๕
๒. กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน	-	๑,๒๐๘	๑,๒๐๘
๓. กรมทรัพยากรธรณี	-	๑๔	๑๔
๔. กรมประชาสัมพันธ์	๑๐	๕	๑๕
๕. สนง. เร่งรัดพัฒนาชนบท	๑,๑๖๕	๑๕,๗๔	๒,๗๓๙
ระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘	๖๘	๒๘๐	๓๔๘
๑. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	๖๘	๘๓	๑๕๑
๒. กรมส่งเสริมสหกรณ์	-	๑๙๗	๑๙๗
ระยะที่ ๓ ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๕๐	๔,๘๖๘	๑,๐๓๔	๕,๙๐๒
๑. ครูและบุคลากรทางการศึกษา	๔,๗๘๙	๑,๐๑๗	๕,๘๐๖
๒. กระทรวงสาธารณสุข (สถานีนามัย)	๗๙	๑๗	๙๖
รวม ระยะ ๑ - ๓	๖,๒๔๖	๔,๑๑๕	๑๐,๓๖๑

สรุปภาพรวมของการกระจายอำนาจที่ผ่านมา

จะเห็นได้ว่า การกระจายอำนาจไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เมื่อพิจารณาจากกรอบระยะเวลาที่กฎหมายและแผนการกระจายอำนาจฯ กำหนด กล่าวคือ

ประการแรก พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ กำหนดการถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี

(พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๓) ซึ่งบัดนี้ ได้ล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดมาแล้ว แต่การถ่ายโอนภารกิจยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ

ประการสอง แผนการกระจายอำนาจ ได้กำหนดวิสัยทัศน์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นไว้ว่า

- ในช่วง ๔ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๗) เป็นช่วงเวลาของการสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร งบประมาณ และการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- สิ้นสุดระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๓) มีการปรับบทบาทของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นในภารกิจถ่ายโอน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- หลังจากปีที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๔) เป็นต้นไป ประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

แต่ในข้อเท็จจริง ปัจจุบันการถ่ายโอนภารกิจยังไม่สามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้น แม้ระยะเวลาได้ล่วงเลยมาประมาณ ๖ ปีแล้วก็ตาม

๑.๒.๔ ปัญหาการกระจายอำนาจที่ผ่านมา

จากการดำเนินการกระจายอำนาจที่ผ่านมา คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ได้มีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ เป็นเครื่องมือในการกระจายอำนาจ โดยเป็นการกระจายภารกิจ งบประมาณ และบุคลากรไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตลอดระยะเวลาตั้งแต่มีแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่า ยังคงมีปัญหาในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การดำเนินนโยบายกระจายอำนาจขาดความจริงจัง สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้ง และรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัยไม่ได้ขับเคลื่อนการกระจายอำนาจตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ไม่มีการสร้างหลักประกันความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายกระจายอำนาจ

(๒) การจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ส่งผลในการกระจายอำนาจทางด้านภารกิจ งบประมาณ และบุคลากรไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความต่อเนื่องไปด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๑ ใช้ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๔ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ ใช้ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๔ และมีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๒ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ ใช้ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๓ เนื่องจากในแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๑ กำหนดวิสัยทัศน์การกระจายอำนาจไว้ ๑๐ ปี ตั้งแต่ ๒๕๕๔ – ๒๕๕๓ และเมื่อแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๒ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ สิ้นสุดในปี ๒๕๕๓ การจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๓ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๓ ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อยครั้ง นโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลแต่ละรัฐบาลบางครั้งขาดความชัดเจนปัจจุบันคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ จึงมีมติให้ใช้แผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๒ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๓ ไปพลางก่อน

(๓) กระบวนการถ่ายโอนดำเนินการจากบนลงสู่ล่างให้ความสำคัญแก่ส่วนราชการผู้ถ่ายโอน โดยไม่คำนึงความพร้อมและความสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้รับการถ่ายโอนตามแผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดแนวทางการถ่ายโอน โดยให้ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนและขั้นตอนการถ่ายโอน – รับโอน ซึ่งในทางปฏิบัติส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจมีการจัดทำบัญชีมอบหมายภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสภาพจำยอมรับการถ่ายโอน ส่วนราชการไม่ได้พิจารณาถึงแผนรองรับการถ่ายโอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการสอบถามถึงความพร้อมและความสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทที่รับการถ่ายโอน ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ไม่เท่ากัน ตลอดจนมีบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถทางเทคนิคที่แตกต่างกัน และในแผนการถ่ายโอนดำเนินการเป็นแบบ

เดียวกันทั้งประเทศในลักษณะอุปสรรคแบบเหมารวม โดยไม่ได้พิจารณาในรายละเอียดถึงความเหมาะสมของภารกิจ และศักยภาพของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีขนาดที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ส่วนราชการที่ถ่ายโอน ไม่ได้มีการติดตามประเมินผลการถ่ายโอนภารกิจ ขาดการจัดทำระบบข้อมูลการถ่ายโอน และไม่ได้ดำเนินการในการเป็นผู้สนับสนุน การเป็นพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนใน กระบวนการถ่ายโอน กำหนดให้ส่วนราชการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ทำให้ผู้ กำกับดูแล คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอไม่รับทราบผลการถ่ายโอนดังกล่าว

(๔) การถ่ายโอนดำเนินการไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ส่วนราชการที่ถ่ายโอนมุ่งเน้นเฉพาะการ ถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ โดยไม่คำนึงถึงการถ่ายโอน งบประมาณ บุคลากร และการแก้ไขระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอน ทำให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่รับถ่ายโอนไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กระบวนการถ่ายโอนขาด สภาพบังคับในการให้ส่วนราชการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการฯ

(๕) การถ่ายโอนภารกิจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการฯ และไม่สามารถถ่ายโอนภารกิจคืนส่วนราชการเดิมได้ ปัจจุบันมีการถ่ายโอนภารกิจไปสู่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแล้วจำนวน ๒๖๒ ภารกิจ ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ จำนวน ๑๘๖ ภารกิจ และแผนปฏิบัติ การฯ ฉบับที่ ๒ จำนวน ๗๖ ภารกิจ คิดเป็นร้อยละ ๗๓ ของภารกิจที่ต้องถ่ายโอนทั้งหมดจำนวน ๓๕๙ ภารกิจ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความพร้อมในการรับโอนภารกิจไม่เท่ากัน และภารกิจที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนส่วนมากเป็นภารกิจเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน แหล่งน้ำ ซึ่งจะต้องบำรุงดูแลรักษาและซ่อมแซม เป็นภาระด้านงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากมี สภาพเก่า ชำรุดเสียหายทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลาง และขนาดเล็กไม่สามารถรับผิดชอบภารกิจ ดังกล่าวต่อจากส่วนราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องการโอนภารกิจกลับคืนส่วนราชการเดิม แต่ไม่ สามารถถ่ายโอนคืนกลับได้ เนื่องจากขัดกับหลักการของแผนปฏิบัติการ ฯ ที่กำหนดให้ “ภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล หากเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่พร้อมที่จะรับถ่ายโอน ภารกิจ ให้ส่วนราชการถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดรับไปดำเนินการแทนก่อน และเมื่อเทศบาลและ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมและประสงค์รับถ่ายโอนภารกิจเมื่อใดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดถ่าย โอนภารกิจนั้นให้แก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าของพื้นที่รับไปดำเนินการได้ทันที” ซึ่งในข้อเท็จจริง องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ไม่สามารถช่วยเหลือเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างทั่วถึง

(๖) องค์กรขับเคลื่อนนโยบายกระจายอำนาจขาดประสิทธิภาพและขาดเอกภาพในการ ดำเนินงาน ปัจจุบันคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายการกระจายอำนาจ โดยมีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ เป็นเครื่องมือ และมีสำนักงานคณะกรรมการ การกระจายอำนาจฯ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารแผนโดยการประสานส่วนราชการต่างๆ ให้มีการถ่ายโอน ภารกิจ งบประมาณ และบุคลากรไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่การติดตามประเมินผลการกระจาย อำนาจขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถขับเคลื่อนแผนการกระจายอำนาจให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ เน้นบทบาทในการทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการในการประชุมของ คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ขาดการประสานงานกับส่วนราชการ และไม่สามารถบังคับให้ส่วนราชการ ปฏิบัติตามแผนได้ ขาดแรงผลักดันให้เกิดการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง และขาดกลไกการบริหารแผนการ กระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ ระดับจังหวัด ตลอดจนสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ กับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขาดการประสานงาน และมีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันในบางภารกิจ ส่งผลให้ ขาดเอกภาพในการดำเนินงาน

๒. วิธีการปฏิรูป

ศึกษา วิเคราะห์แนวทางดำเนินการกระจายอำนาจ แผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ ที่ผ่านมา ตลอดจนสภาพปัญหาการกระจายอำนาจแต่ละด้าน รวมทั้งการศึกษาและข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรายงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อจัดทำรายงานข้อเสนอเกี่ยวกับการปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

ระยะที่ ๑ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นทำการศึกษา วิเคราะห์กฎหมาย ข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดระยะเวลา ๑ เดือน (พฤษภาคม ๒๕๕๙)

ระยะที่ ๒ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานการปฏิรูปแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาให้ความเห็นชอบ กำหนดระยะเวลา ๒ เดือน (มิถุนายน ๒๕๕๙ - กรกฎาคม ๒๕๕๙)

ระยะที่ ๓ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณารายงานของคณะกรรมาธิการฯ และหากเห็นชอบเสนอรายงานดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป กำหนดระยะเวลา ๑ เดือน (สิงหาคม ๒๕๕๙)

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๖. ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว คณะกรรมาธิการฯ จึงมีข้อเสนอแนะในการปฏิรูปแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๖.๑ การสร้างหลักประกันความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายกระจายอำนาจ โดยมีแนวทาง ดังนี้

๖.๑.๑ ทำให้การกระจายอำนาจเป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลทุกรัฐบาลจะต้องดำเนินการ โดยกำหนดให้การกระจายอำนาจเป็นยุทธศาสตร์ชาติ และอยู่ในแผนบริหารราชการแผ่นดินระยะ ๔ ปี

๖.๑.๒ จัดทำพิมพ์เขียว (Blueprint) หรือขั้นตอน (Roadmap) ของแผนการกระจายอำนาจ ระบุภารกิจ ระยะเวลา และเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อทุกส่วนราชการและทุกหน่วยงานใช้ขับเคลื่อนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันให้เห็นผลภายใน ๕ ปี โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. เร่งรัดการพิจารณาทบทวน ติดตามประเมินผลภารกิจที่ได้ถ่ายโอนไปแล้ว และพิจารณาการถ่ายโอนภารกิจเพิ่มเติม เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจมีความเหมาะสมและสมบูรณ์ เพื่อให้แล้วเสร็จภายในแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๓

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์และจัดสรรรายได้ให้สอดคล้องกับต้นทุนหน้าที่และภารกิจที่ชัดเจน

๓. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. การปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพ

๕. ผลักดันนโยบายการกระจายอำนาจทางการคลังที่เป็นรูปธรรม เพื่อปรับปรุงโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เพิ่มมากขึ้นและสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น จากปัจจุบันที่มีสัดส่วนรายได้ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองประมาณร้อยละ ๑๐ ภาษีจัดสรร/ภาษีแบ่งรวมกันประมาณร้อยละ ๕๐ และเงินอุดหนุนประมาณร้อยละ ๔๐ เปลี่ยนเป็นสัดส่วนภาษีจัดเก็บเองประมาณร้อยละ ๒๕ ภาษีจัดสรร/ภาษีแบ่งรวมกันประมาณร้อยละ ๖๐ และเงินอุดหนุนประมาณร้อยละ ๑๕ ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งพาเงินรายได้ของท้องถิ่นมากขึ้น ลดเงินอุดหนุนลงและมีเป้าหมายเพื่อให้ อปท. มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

๖. การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์

๖.๒ ปรับแนวคิดในการกระจายอำนาจ โดยคำนึงถึงความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก

การปรับเปลี่ยนแนวคิดการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำแผนและขั้นตอนการถ่าย - รับโอน ต้องอยู่บนพื้นฐานของความพร้อม ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะผู้รับการถ่ายโอนภารกิจต้องประเมินศักยภาพและจัดให้มีการกำหนดแผนรับการถ่ายโอนของตนเอง เพื่อทราบความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจแล้วยื่นเสนอต่อส่วนราชการเจ้าของภารกิจ ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจ

เมื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินความพร้อมของตนเอง จึงต้องสร้างแรงจูงใจ เช่น การได้รับงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนเพิ่ม เพื่อเป็นการกระตุ้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความประสงค์ขอรับการถ่ายโอนภารกิจโดยไม่รู้สึกรว่าเป็นภาระต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขณะเดียวกันก็ควรมีมาตรการกดดันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ประสงค์จะรับการถ่ายโอนภารกิจ เช่น การไม่เพิ่มงบประมาณส่งเสริมให้ภาคประชาชนตรวจสอบ และพิจารณาเปรียบเทียบผลการทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อเห็นความแตกต่าง

ทั้งนี้ การถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเน้นหนักหลัก ๓ ประการอย่างจริงจัง ได้แก่ หลักความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local capacity) หรือหลักประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ (Service efficacy) หลักความรับผิดชอบในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน (Accountability) และหลักการเข้าถึงบริการสาธารณะได้โดยง่ายสำหรับประชาชน (Service accessibility)

ส่วนราชการเจ้าของภารกิจ ในฐานะผู้ถ่ายโอนภารกิจต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องการจัดการความรู้และภารกิจ เครื่องมือ อุปกรณ์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) การจัดการความรู้

การจัดการความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) ให้จัดทำเป็นคู่มือซึ่งเปรียบได้กับแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ โดยคู่มือที่ดีจะต้องเป็นลายลักษณ์อักษรที่มีความชัดเจน กระชับ แสดงให้เห็นกระบวนการและขั้นตอนของงาน เข้าใจได้ง่าย ผู้ปฏิบัติสามารถทำงานได้ถูกต้องตามมาตรฐานของกระบวนการทุกขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพไม่ผิดพลาด

การจัดการความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน (Tacit knowledge) โดยการสรรหาคนที่มีความเชี่ยวชาญในสายอาชีพมีประวัติการทำงานที่ประสบความสำเร็จ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง มีความคิดเชิงบวกมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการสื่อสาร มีความพร้อมและยินดีที่จะเป็นพี่เลี้ยง มาทำหน้าที่พี่เลี้ยงให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อสามารถปฏิบัติภารกิจที่ถ่ายโอนได้เป็นผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การจัดการด้านภารกิจ เครื่องมือ อุปกรณ์

ส่วนราชการเจ้าของภารกิจต้องเตรียมความพร้อมทั้งภารกิจ เครื่องมือและอุปกรณ์ทั้งหมดให้สมบูรณ์ ครบถ้วน พร้อมใช้ประโยชน์ แล้วจึงถ่ายโอนเพื่อจะไม่เป็นภาระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกินความจำเป็น

นอกจากการเตรียมความพร้อมข้างต้นแล้ว ความสำเร็จของการถ่ายโอนภารกิจอีกประการ คือ ควรส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการกระตุ้นวิคิด การเลียนแบบและนำไปขยายผลในการรับการถ่ายโอนภารกิจ

๖.๓ ให้มีการทบทวนประเมินผลภารกิจที่ถ่ายโอนไปแล้ว เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ

ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๓ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๓ จะต้องมีการทบทวนและประเมินผลภารกิจที่ถ่ายโอนไปแล้ว จำนวน ๒๖๒ ภารกิจ เนื่องจากบางภารกิจที่ถ่ายโอนแล้วยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติ มีการถ่ายโอนไม่ครบทุกขั้นตอนกระบวนการ เช่น การบริหารจัดการสถานีขนส่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการได้เฉพาะภายในสถานีขนส่ง แต่ไม่สามารถอนุญาตให้สัมปทานขนส่งภายในเขตจังหวัดได้ และไม่สามารถบังคับให้รถมาจอดในสถานีขนส่งได้ หรือถ่ายโอนไปแล้วเป็นภาระด้านงบประมาณในการบำรุงรักษาซ่อมแซม เช่น ถนน แหล่งน้ำ ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดหลักการที่ชัดเจน เช่น กรณีถ่ายโอนไม่ครบทุกขั้นตอนของกระบวนการ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะดำเนินการ ให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนดให้ส่วนราชการถ่ายโอนเพิ่มเติม ส่วนกรณีถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณมาบำรุงรักษา คณะกรรมการการกระจายอำนาจควรดำเนินการตาม มาตรา๑๒ (๓) ปรับปรุงสัดส่วนภาษี อากรและรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๗) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร งบประมาณและการรักษาวินัยทางการเงิน การคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๑๐) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ (๑๑) พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น สำหรับภารกิจที่ยังไม่ถ่ายโอนจำนวน ๙๖ ภารกิจ และภารกิจถ่ายโอนใหม่จะต้องพิจารณาขนาดของภารกิจที่ถ่ายโอนให้สอดคล้องกับประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก (องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล) รับถ่ายโอนการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อชีวิต และให้ถ่ายโอนภารกิจขนาดใหญ่ให้แก่เทศบาลเมือง/เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการ

๖.๔ ปรับปรุงกลไกและบทบาทเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการที่ผ่านมายังไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งในเรื่องภารกิจที่ต้องถ่ายโอนและระยะเวลาการถ่ายโอนภารกิจ มีสาเหตุมาจากกลไกและบทบาทของการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจยังไม่เหมาะสม ควรได้รับการปรับปรุง คือ

๖.๔.๑ กลไกการขับเคลื่อน

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหลักการแล้ว

คณะกรรมการฯ จะมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย ทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงาน รวมถึงรับผิดชอบในผลการดำเนินงาน ในขณะที่เลขานุการทำหน้าที่ประสานงาน ติดตามเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายทิศทางและเป้าหมายตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมีมติ ต่อกรณีของเรื่องการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจ เลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจจึงควรมีบทบาทและคุณสมบัติ ดังนี้

บทบาทเลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจ

(๑) ต้องเป็นบุคคลที่ช่วยเหลือคณะกรรมการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นและกฎ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย หรือกฎหมาย กฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ต้องเป็นตัวกลางที่สามารถประสานงานซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจทุกระดับ ทั้งในระดับนโยบาย คือ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย และระดับปฏิบัติ คือส่วนราชการ

(๓) ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันและกำกับดูแลนโยบายแผนการกระจายอำนาจ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามแผนทั้งเรื่องของภารกิจ และระยะเวลาการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจ

คุณสมบัติของเลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจ

(๑) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทและวัฒนธรรมท้องถิ่นและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

(๒) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการบริการสาธารณะในส่วนเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น หลักความสามารถ หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพการดำเนินงาน หลักผลประโยชน์ของท้องถิ่นและหลักการติดตาม ประเมินผล

(๓) มีความรู้กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถให้คำปรึกษาแนะนำเป็นประโยชน์และถูกต้อง หรือชักจูงการปฏิบัติที่อาจนำไปสู่การกระทำผิด หรือเกิดความเสียหาย

นับตั้งแต่มีการใช้บังคับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา ๒ ฉบับ การทำหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคในการทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนและผลักดันให้การถ่ายโอนภารกิจบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากโครงสร้างอัตรากำลังขององค์กรมีไม่เพียงพอที่จะรองรับการทำหน้าที่ในระดับภูมิภาคได้ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวทางการแก้ไขปัญหา ๒ แนวทาง คือ

แนวทางที่ ๑) ปรับปรุงโครงสร้างอัตรากำลังและบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถรองรับการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ซึ่งแนวทางดังกล่าว เป็นการปรับหรือในเชิงโครงสร้างทั้งระบบจะต้องอาศัยระยะเวลาดำเนินการและงบประมาณจำนวนมาก

แนวทางที่ ๒) ใช้กลไกที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยให้อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากมีความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจ โดยเป็นหน่วยงานที่จะนำ

นโยบายการกระจายอำนาจฯ ไปสู่การปฏิบัติ

คณะกรรมการฯ เห็นว่า แนวทางที่มีความเป็นไปได้และสามารถดำเนินการได้ อย่างเป็นรูปธรรม คือ แนวทางที่ ๒ เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่หลักในการส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะ ซึ่งการถ่ายโอนภารกิจก็เป็นหนึ่งใน หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องนำไปจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจะสามารถประสานงานกับส่วนราชการที่ถ่ายโอนให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กลไกของคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ระดับจังหวัด ซึ่งมี ท้องถิ่นจังหวัดเป็นเลขานุการ และมีอัตรากำลังของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในระดับจังหวัดสามารถ ช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน เพื่อขับเคลื่อนการกระจายอำนาจได้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนสามารถเตรียมความ พร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ ให้โอน สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ รวมถึงบทบาทหน้าที่และบุคลากรไปสังกัดกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน ในการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจ

นอกจากนี้ ข้อเสนอตามแนวทางที่ ๒ จะสร้างประสิทธิภาพในการขับเคลื่อน นโยบายกระจายอำนาจได้อย่างเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้เกิดเอกภาพในการทำงานเป็น หนึ่งเดียว ทั้งในส่วนกลาง (คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ – สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ – เลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ) และส่วนภูมิภาค คือ คณะอนุกรรมการการกระจายอำนาจระดับ จังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกว่า ๗,๘๐๐ แห่งทั่วประเทศ อีกทั้งยังสอดคล้องกับข้อเสนอในเรื่องการปฏิรูปการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้เสนอแนวทางการยุบ รวมโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการการปกครองท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันมีหลายองค์กร ได้แก่ คณะกรรมการ ก.ถ. คณะกรรมการกลาง (ก.จ. – ก.ท. – ก.อบต.) ให้อยู่ภายใต้ ก.ถ. โดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นองค์กรขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงาน

อย่างไรก็ดี อาจมีคำถามว่า การให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยเข้ามาเป็นกลไกขับเคลื่อนการกระจายอำนาจ จะสามารถดำเนินการได้ อย่างเป็นอิสระหรือไม่เพียงใด ก็สามารถตอบได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพียงปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ เลขานุการ และสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตาม นโยบายของคณะกรรมการฯ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และตามมติคณะรัฐมนตรีอยู่แล้ว ไม่ต่างจาก สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางเช่นกัน

๖.๔.๒ กลไกสนับสนุนการกระจายอำนาจ

(๑) ระดับกรม ส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจควรมีหน้าที่เตรียมการถ่ายโอน ภารกิจ การฝึกอบรม การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลการถ่ายโอนภารกิจ และจัดทำ ฐานข้อมูลถ่ายโอน ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ

(๒) ระดับจังหวัด ควรมีคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ระดับจังหวัด โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ท้องถิ่นจังหวัดเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่บริหารการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร งบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาการกระจายอำนาจฯ ในระดับจังหวัด

๖.๔.๓ กลไกการตรวจสอบ

กลไกการตรวจสอบซึ่งเป็นการติดตามประเมินผลการทำงาน กระทำโดยภาครัฐและส่วน ราชการยังไม่เพียงพอควรปรับปรุงให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนในฐานะผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ได้มีส่วนใน การติดตามประเมินผล หรือได้รับรู้ผลการติดตามประเมินผล เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้การก่อกำหนดนี้ระยะยาวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะอาจกระทบต่องบประมาณที่จะใช้ในการจัดบริการสาธารณะและรองรับภารกิจถ่ายโอน

๖.๔.๔ บทบาทเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรปรับปรุงบทบาทจากการตั้งรับในทางกฎหมายเป็นการแสดงบทบาทเชิงรุกในการบริหาร โดยการผลักดันให้นโยบายการกระจายอำนาจเป็นวาระสำคัญของรัฐบาลและมีมาตรการที่เป็นการบังคับให้ต้องปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง เพื่อให้ภารกิจถ่ายโอนเป็นผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะข้างต้น เป็นการเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดขั้นตอนการถ่ายโอน – การรับการถ่ายโอน กลไกการขับเคลื่อน กลไกการตรวจสอบ บทบาทของคณะกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรา ๒๕๐ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช แต่จำเป็นต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยผู้รับผิดชอบต่อไป ตลอดจนควรเร่งรัดให้มีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ ๓ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๓ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นขอเสนอรายงานเรื่อง “การปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบแล้ว ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อจะได้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

พลตรี

(สิระวิตร นาคทอง)

เลขานุการกรรมาธิการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใดๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของตนและมีอำนาจออกกฎกระทรวง และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมการปกครอง

(๓) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน ผู้บริหารเทศบาลสามคน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลห้าคน และผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารเมืองพัทยาหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นรวมสองคน ทั้งนี้ โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และด้านกฎหมาย ทั้งนี้ การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น
เลขานุการคณะกรรมการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ
หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐ

- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๖) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง

มาตรา ๘ กรรมการตามมาตรา ๖ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อลาออก โดยยื่นหนังสือลาออก
ต่อประธานกรรมการหรือพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๖ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับ
สรรหาเป็นกรรมการอีกได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ถ้ากรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลง ให้สรรหากรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับสรรหาอยู่ใน
ตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังมิได้สรรหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคสอง และยังมีกรรมการเหลืออยู่
เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา

(๒) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(๓) ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลางโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายโอนภารกิจตาม (๒) (๓) และ (๔)

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ เป็นสำคัญ

(๗) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณและการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๘) เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) เร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๐) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง

(๑๑) พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น

(๑๒) เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

(๑๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่น่าสงสัยว่าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๔) เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๕) ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

ประกาศของคณะกรรมการตาม (๑๕) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ มาตรา ๑๓ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งข้อมูลหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ในการนี้อาจเรียกบุคคลใดๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ

(๓) ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๔) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (๕) การสาธารณูปการ
- (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และ
สาธารณสถานอื่นๆ

(๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

(๒๕) การผังเมือง

(๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

(๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๒๘) การควบคุมอาคาร

(๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน

(๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ
กำหนด

มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการ
จัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตาม
ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๒) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๔) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๕) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๖) การจัดการศึกษา

(๗) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(๘) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(๙) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๑๐) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(๑๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(๑๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ

- (๑๓) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- (๑๔) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๑๕) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (๑๖) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๑๗) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- (๑๘) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- (๑๙) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- (๒๐) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- (๒๑) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒๓) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- (๒๔) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (๒๕) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๒๖) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๒๗) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (๒๘) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒๙) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- มาตรา ๑๘ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗
- มาตรา ๑๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในส่วนใด

มาตรา ๒๑ บรรดาอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมาย รัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้

ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจร้องขอให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการแทนได้

มาตรา ๒๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร

มาตรา ๒๓ เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากรค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

(๒) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(๓) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๔) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตามมาตรา ๒๔ (๓) และมาตรา ๒๕ (๖) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๕) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๔ (๔) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๖) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตรากาสิโนที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

(๗) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(๘) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๙) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๑๐) อากาศการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(๑๑) อากรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรังนกอีแอ่น

(๑๒) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้วดังต่อไปนี้

(ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประทานบัตร ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประทานบัตร ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในจังหวัดอื่นให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(๑๓) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมหลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้ว ดังต่อไปนี้

(ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในจังหวัดอื่น ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(๑๔) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ภายในเขต ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(๑๕) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๖) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น

(ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๑๗) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตท้องถิ่นนั้นๆ และให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในกรณีกฎหมายกำหนดให้เทศบาลเป็นผู้จัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ให้นำรายได้มาแบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายในเขตจังหวัดตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๘) ค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัดส่วนที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๙) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

(๒๐) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๒๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากรค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

(๒) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวนละสิบสตางค์

(๓) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๔) และมาตรา ๒๕ (๖) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๔) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๕) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๕) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(๖) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๗) อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น

(๘) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(๙) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(๑๐) ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๑๑) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น และให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๑๒) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

(๑๓) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๒๕ กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

(๒) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(๓) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๔) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานครสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และไม่เกินกิโลกรัมละสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

(๕) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานครสำหรับยาสูบซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินนวนละสิบสตางค์

(๖) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรร ในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตาม มาตรา ๒๓ (๔) และมาตรา ๒๔ (๓) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หัก ส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๗) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกิน ร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๘) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออก ข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็น ภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

(๙) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๑๐) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีรถ ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(๑๑) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๑๒) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ที่จัดเก็บภายในเขตของกรุงเทพมหานคร ในอัตรา ร้อยละสี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่กรมทรัพยากรธรณีจัดเก็บได้จริง

(๑๓) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่จัดเก็บภายในเขตของกรุงเทพมหานคร ในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่กรมทรัพยากรธรณีจัดเก็บได้จริง

(๑๔) อากาศการฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(๑๕) ค่าธรรมเนียมบำรุงกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรม ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๑๖) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตรา และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๗) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ตาม ประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(๑๘) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๑๙) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตของกรุงเทพมหานคร และให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

(๒๐) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานครจัดให้มีขึ้น

(๒๑) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๖ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตามมาตรา ๒๓

ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด มีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๗ ภาษีและอากรประเภทอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ อาจกำหนดให้เป็นภาษีและอากรร่วมกันระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจกำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภาระหน้าที่และงบประมาณจากราชการส่วนกลางมายังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรตามวรรคหนึ่งในแต่ละปี ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดโดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

มาตรา ๒๘ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

(๑) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) รายได้จากสาธารณูปโภค

(๓) รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

(๔) ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใดตามที่มิ
กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) ค่าบริการ

(๖) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๗) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๘) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร

(๙) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่างๆ

(๑๐) เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๑๑) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

(๑๒) เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน

(๑๓) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรายได้จากทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการ
เพื่อบริหารในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๔) รายได้จากค่าธรรมเนียมพิเศษ

การออกพันธบัตรตาม (๘) การกู้เงินจากองค์การ หรือนิติบุคคลต่างๆ ตาม (๙) การกู้เงิน
ตาม (๑๐) และรายได้ตาม (๑๓) ให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๕ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายได้ตามหมวดนี้ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้สำหรับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่การกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้
และเป็นการกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องเดียวกับที่บัญญัติไว้แล้วในบทบัญญัติ
เกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหมวดนี้ ให้ใช้บทบัญญัติตามหมวดนี้บังคับแทน
บทบัญญัติของกฎหมายนั้น ทั้งนี้ ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้ใช้บังคับอยู่แล้ว ให้ใช้
บังคับตามกฎหมายเช่นว่านั้นไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้า
การกำหนดรายได้ในเรื่องใดยังไม่มีกฎหมายเช่นว่านั้น ให้การกำหนดรายได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้
มีผลใช้บังคับเมื่อมีประกาศของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นอื่น จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใด เพื่อองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

หมวด ๔

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ
ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(๒) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้
แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้อง
พิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการ
ดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

(๓) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการ
ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(๔) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
แต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน
พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตรา
ไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

(๕) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายโดยบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ด้วยตนเอง หรือมีลักษณะเป็นการซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน และคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

(๓) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

แผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๒ แล้ว ให้เสนอ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ แล้วรายงานต่อรัฐสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป

แผนปฏิบัติการที่ประกาศใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการอาจ ดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการและรายงานให้คณะรัฐมนตรี ทราบทุกปี ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ ให้คณะกรรมการรายงาน ให้คณะรัฐมนตรีทราบปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไขด้วย

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังที่ได้ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นไปแล้ว โดยต้องพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนด อำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรรายได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนด อำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ เพื่อกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๕ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการจัดทำแผนตามมาตรา ๓๐ และแผนปฏิบัติการ ตามมาตรา ๓๒ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ในวาระเริ่มแรก ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

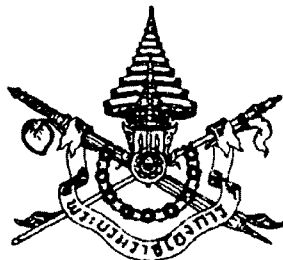
มาตรา ๓๗ ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัตินี้ นายกรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้ตามที่เห็นสมควร

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ และการจัดสรร สัดส่วนภาษีและอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการ ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕
เป็นปีที่ ๖๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท อย่างเหมาะสม โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า และโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่า ร้อยละสามสิบห้า โดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำนึงถึงรายได้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

การเพิ่มสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลตามวรรคหนึ่ง ให้เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการ บริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และให้เป็นไปตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถ่ายโอนเพิ่มขึ้นภายหลังปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นไป แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด เงินอุดหนุนที่จัดสรรให้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การปฏิบัติตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ไม่อาจดำเนินการได้ตามกำหนดระยะเวลา ทำให้การกำหนดสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๓๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในการถ่ายโอนภารกิจ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามสภาพข้อเท็จจริงนั้น และยังคงเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้รับไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้าไว้เช่นเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

ภารกิจถ่ายโอนตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๑ และ ฉบับที่ ๒

ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้วตามแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ.๒๕๕๕

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๑	งานลาดยางทางหลวง	กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวง	อบจ./ท./อบต./ กทม.	
๒	งานบำรุงรักษาทางหลวง			
๓	ทางหลวงชนบท (ถนนภายในหมู่บ้าน)	กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวงชนบท	อบจ./อบต. อบจ./อบต./มพ. อบจ./อบต. อบจ./อบต./มพ.	
๔	ทางหลวงชนบท (ถนนลาดยาง)			
๕	ก่อสร้างทางลาดยาง			
๖	โครงการปรับปรุงสะพานไม้เป็นสะพาน ค.ส.ล. (ความยาวช่วงไม่เกิน ๑๐ ม. ความยาวรวมไม่เกิน ๕๐ ม.)			
๗	ก่อสร้างถนนในหมู่บ้าน			
๘	ก่อสร้างสะพาน ค.ส.ล.			
๙	ก่อสร้างท่อ ค.ส.ล. (เป็นกิจกรรมที่อยู่บน เส้นทางสายเก่าของ ร.พ.ช. ในกิจกรรม ซ่อมบำรุง			
๑๐	ป้องกันการกัดเซาะคอสะพาน (เป็น กิจกรรมที่ใช้เทคนิควิชาเฉพาะและ ดำเนินการบนเส้นทางเก่า)			
๑๑	งานบำรุงรักษาทาง			
๑๒	บำรุงปกติผิวจราจรลูกรัง			
๑๓	บำรุงปกติผิวจราจรลาดยาง			
๑๔	บำรุงปกติผิวจราจรคอนกรีต			
๑๕	เสริมผิวลูกรัง			
๑๖	เสริมผิวลาดยาง			
๑๗	เสริมผิวลาดยางแบบแอสฟัลติก			
๑๘	บูรณะลาดยางและปรับปรุงทาง			
๑๙	สำรวจความเหมาะสมทางวิศวกรรม			
๒๐	ขุดและปรับปรุงคลองส่งน้ำ	กรมส่งเสริมสหกรณ์	อบจ./ท./อบต./	
๒๑	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำและอาคาร ชลประทาน ๑) ก่อสร้างประตูระบายน้ำ			
๒๒	ซ่อมแซมระบบชลประทาน			
๒๓	ปรับปรุงซ่อมแซม ๑) ฝายน้ำล้น ๒) อ่างเก็บน้ำ			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๒๔	ก่อสร้างฐานสูบน้ำ พร้อมติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ๑) เครื่องสูบน้ำ ๒) สร้างหอถังประปา ๓) เจาะบ่อบาดาล ๔) บ่อน้ำต้น ๕) ถังเก็บน้ำฝน ๖) ระบบกรองน้ำบาดาลและโรงสูบน้ำ	กรมส่งเสริมสหกรณ์	อบจ./ท./อบต./	
๒๕	ชุดสระน้ำสาธารณะ ๑) สระน้ำสาธารณะขนาด ๒๑,๖๕๐ ลบ.ม ๒) สระรับน้ำฝนขนาด ๕,๗๗๑.๕ ลบ.ม.			
๒๖	ก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ๑) ถนนสายใหญ่ ๒) ถนนสายซอย ๓) ถนนลาดยาง ๔) บึง คัลเวิร์ท ๕) ท่อลอดถนน			
๒๗	ก่อสร้างและบำรุงรักษาสะพาน ๑) สะพาน ค.ส.ล. ๒) สะพานไม้			
๒๘	ก่อสร้างถนนลูกรัง	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	อบจ./ท./อบต./	
๒๙	การดูแลรักษาแหล่งน้ำ			
๓๐	ขุดลอกคลอง			
๓๑	ขุดลอกแหล่งน้ำ			
๓๒	ชุดสระน้ำเก็บน้ำเพื่อการอุปโภค			
๓๓	การขุดเจาะและปรับปรุงซ่อมแซมบ่อน้ำ บาดาล			
๓๔	การก่อสร้างและปรับปรุงฝายน้ำล้น ค.ส.ล.			
๓๕	การขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อการประมง (ประมงหมู่บ้าน)	กรมประมง	อบต.	
๓๖	งานปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก	กรมพัฒนาที่ดิน	อบจ./ท./อบต./	
๓๗	การก่อสร้างฝายประชาอาสา	กรมการปกครอง	ท./อบต./	
๓๘	การบำรุงรักษาซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๓๙	สถานีขนส่งในเขตพื้นที่ของ อปท.นั้น (สถานีขนส่งจังหวัดให้เทศบาล)	กรมการขนส่งทางบก	ทน./ทม./กทม./ มพ.	
๔๐	สถานีขนส่งนอกเขตพื้นที่ (สถานีขนส่งอำเภอให้ อบจ.)		อบจ.	
๔๑	วิศวกรรมจราจรทางบก	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๔๒	ร่องน้ำภายในประเทศที่เป็น บึง ลำคลอง แม่น้ำขนาดเล็กที่มีพื้นที่อยู่ใน อปท.นั้นๆ เพียงแห่งเดียว	กรมเจ้าท่า	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๔๓	ร่องน้ำชายฝั่งทะเลขนาดเล็กงานดูแล และบำรุงรักษาร่องน้ำ ๑) งานขุดลอกร่องน้ำ ๒) งานติดตั้งและบำรุงรักษา เครื่องหมายการเดินเรือในร่องน้ำขนาด เล็ก			
๔๔	สถานีขนส่งทางน้ำ (ท่าเทียบเรือ)			
๔๕	การอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ ได้แก่ ท่าเทียบเรือ สะพานปรับระดับ และโป๊ะเทียบเรือ เชือกกันน้ำเขาะ คาน เรือ โรงสูบน้ำ และอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำ ลำแม่น้ำอื่นที่กรมการขนส่งทางน้ำและ พานิชยนาวิกกำหนดเป็นการเฉพาะราย และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ โดยให้กรมฯกำหนดประเภท ลักษณะ ขนาดของสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่จะ มอบให้เทศบาล เมืองพัทยา อบต. และ กทม. อนุญาตให้ก่อสร้างได้		ท./อบต./กทม./ มพ.	
๔๖	การดูแลบำรุงรักษาปรับปรุงโครงการ ชลประทานขนาดเล็ก	กรมชลประทาน	ท./อบต.	
๔๗	การดูแลบำรุงรักษาทางน้ำ		อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๔๘	การดูแลบำรุงรักษาปรับปรุง โครงการ ชลประทานท่อ	กรมชลประทาน	ท./อบต.	
๔๙	บำรุงรักษาทางชลประทาน			
๕๐	โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลอง ธรรมชาติ		อบจ./ท./อบต./	
๕๑	งานจัดสรรน้ำในระดับแปลงนาหรือคัน น้ำ		อบจ./ท./อบต./	
๕๒	การสูบน้ำนอกเขตชลประทาน		อบต.	
๕๓	โครงการถ่ายโอนการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า			
๕๔	งานบำรุงรักษาคลองส่งน้ำตาดคอนกรีต ทั้งสายหลักและสายซอย			
๕๕	งานเก็บเงินค่ากระแสไฟฟ้า			
๕๖	งานประสานจัดตั้งสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ			
๕๗	ก่อสร้างระบบน้ำสะอาดหมู่บ้าน มาตรฐาน ก และ ข	กรมทรัพยากรน้ำ	อบจ./ท./อบต./ มพ.	
๕๘	ถังเก็บน้ำแบบ ฝ.๙		อบจ.	
๕๙	ประปาหมู่บ้านแบบบาดาลขนาดกลาง		อบจ./อบต.	
๖๐	ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน (น้ำผิวดิน)		อบจ./ท./อบต./ มพ.	
๖๑	ประปาหมู่บ้านแบบผิวดิน		อบจ./อบต.	
๖๒	ประปาหมู่บ้านแบบผิวดินขนาดใหญ่			
๖๓	ประปาหมู่บ้านแบบบาดาลขนาดใหญ่			
๖๔	ทดสอบปริมาณน้ำ			
๖๕	ปรับปรุงประปาหมู่บ้านเดิม			
๖๖	ซ่อมแซมและปรับปรุงระบบประปา ชนบท		อบต.	
๖๗	สำรวจทำแผนที่		อบจ./อบต.	
๖๘	ขุดสระ/ขุดลอกหนองน้ำ		อบต.	
๖๙	ก่อสร้างระบบประปาชนบท			
๗๐	งานจัดหาน้ำ	กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	อบจ./ท./อบต.	
๗๑	โครงการเร่งรัดการขยายระบบประปา ชนบท		ท./อบต.	
๗๒	การจัดให้มีและควบคุมตลาด	กรมอนามัย	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๗๓	ผังเมืองรวมจังหวัด	กรมโยธาธิการและ ผังเมือง	อบจ.	
๗๔	งานวาง/ปรับปรุงผังเมืองรวมเมือง/ ชุมชน ๑) ผังเมืองที่อยู่ระหว่างบังคับใช้และจะ หมดอายุในปี ๒๕๔๖ ๒๕๔๗ และ ๒๕๔๘ จำนวน ๕๗ ผัง ๒) ผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างการวาง/ ปรับปรุงผังจำนวน ๑๐๗ ผัง โดย กรมฯ จะดำเนินการจนผังประกาศเป็น กฎกระทรวงใช้บังคับแล้ว จึงดำเนินการ ถ่ายโอน ภายใน ๕ ปี ปีละประมาณ ๒๐ ผัง ๓) การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขต เทศบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ (๔๘๐ แห่ง)		ท./อบต.	
๗๕	สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการใช้ ประโยชน์จากแหล่งน้ำ	กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน	ท./อบต.	
๗๖	ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพ			
๗๗	สนับสนุนกิจกรรมหมู่บ้าน เศรษฐกิจ ชุมชนพึ่งตนเอง			
๗๘	สนับสนุนทุนดำเนินการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต			
๗๙	สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสตรีโดย องค์กรสตรี			
๘๐	ก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		อบจ./ท./อบต.	
๘๑	ปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		ท./อบต.	
๘๒	สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน			
๘๓	สนับสนุนเครื่องเล่นประจำศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก			
๘๔	การพัฒนาเด็กโดยหน่วยพัฒนาเด็ก เคลื่อนที่			
๘๕	สนับสนุนอาหารเสริม (นม)			
๘๖	สนับสนุนอาหารกลางวัน			
๘๗	สนับสนุนค่าตอบแทนผู้ดูแลเด็ก			
๘๘	สนับสนุนเงินสมทบกองทุนประกันสังคม สำหรับผู้ดูแลเด็ก			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ			
๘๙	ฝึกอบรมคณะกรรมการพัฒนาเด็ก	กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน	ท./อบต.				
๙๐	ฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กก่อนประจำการ						
๙๑	ฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กระหว่างประจำการ						
๙๒	การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ การเกษตร	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร	ท./อบต.				
๙๓	การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับ ตำบล						
๙๔	การบริการข้อมูลและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ (ข้อมูลการผลิต การตลาด เทคโนโลยี)	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร	ท./อบต.				
๙๕	การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่น						
๙๖	การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ						
๙๗	การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช						
๙๘	การฝึกอบรมอาชีพ						
๙๙	การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม						
๑๐๐	การกระจายพันธุ์						
๑๐๑	การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ				กรมประมง	ท./อบต.	
๑๐๒	กลุ่มพัฒนาการเลี้ยงสุกร				กรมปศุสัตว์	ท./อบต.	
๑๐๓	กลุ่มสัตว์ปีกเปิด						
๑๐๔	กลุ่มสัตว์ปีกไก่พื้นบ้านเมือง						
๑๐๕	สำรวจความต้องการในการพัฒนาอาชีพ	กระทรวงแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	ท./อบต./กทม./ มพ.				
๑๐๖	การส่งเสริมพัฒนาองค์กรประชาชน (ตามโครงการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ ประจำหมู่บ้าน)	สำนักงานปลัดกระทรวง แรงงาน	ท./อบต.				
๑๐๗	งานฝึกอบรมอุตสาหกรรมในครอบครัวและ หัตถกรรมไทย	กระทรวงอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อบจ./ท./อบต.				
๑๐๘	การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ เงินเพิ่มพิเศษในภาวะเศรษฐกิจถดถอย	กระทรวงพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ	ท./อบต./กทม./ มพ.				
๑๐๙	ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ ๑) ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งตั้ง เป็นเอกเทศ ยกเว้น ศูนย์ฯ ขอนแก่นเพื่อ ทำเป็นศูนย์การศึกษาคั่นคว่า						

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
	๒) ศูนย์บริการผู้สูงอายุซึ่งอยู่ในความ รับผิดชอบของสถานสงเคราะห์ แต่มี สถานที่ตั้งแยกจากสถานสงเคราะห์ ๓) ศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดโดยชุมชน จำนวน ๒๐๐ แห่ง	กระทรวงพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ		
๑๑๐	สถานสงเคราะห์คนชรา ๑๓ แห่ง		อบจ./กทม.	
๑๑๑	การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ		ท./อบต./กทม./ มพ.	
๑๑๒	การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์			
๑๑๓	งานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการเด็กและ เยาวชน (อาหารเสริมนม)	สำนักงานส่งเสริมสวัสดิ- ภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ	ท./อบต./กทม./ มพ.	
๑๑๔	งานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการเด็กและ เยาวชน (อาหารกลางวัน)			
๑๑๕	การฌาปนกิจสงเคราะห์	สำนักงานกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว	ท./อบต./มพ.	
๑๑๖	สนามกีฬา -สนามกีฬาระดับจังหวัด -สนามกีฬาระดับรอง	การกีฬาแห่งประเทศไทย	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๑๗	ก่อสร้างลานอเนกประสงค์			
๑๑๘	กิจกรรมการจัดการหาอุปกรณ์กีฬา			
๑๑๙	โครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ระดับ ตำบล	สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ	อบต.	
๑๒๐	สวนสาธารณะ	กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผัง เมือง	ท.	
๑๒๑	การศึกษาก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย (อนุบาล อายุ ๔ – ๖ ปี)	กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ท./อบต./กทม./ มพ.	
๑๒๒	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา) (สปช. เดิม)			
๑๒๓	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยมศึกษา) (กรมสามัญศึกษาเดิม)			
๑๒๔	โครงการถ่ายโอนกิจกรรมการจัด การศึกษาก่อนประถมศึกษา (วัสดุ การศึกษา)			
๑๒๕	โครงการถ่ายโอนกิจกรรมอาหารเสริม (นม)			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๑๒๖	งานการศึกษาพิเศษ - เงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม)	กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๒๗	โครงการพัฒนาการศึกษาพิเศษ - เงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม)			
๑๒๘	โครงการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ - เงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม)			
๑๒๙	งานจัดการศึกษาสงเคราะห์ - เงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม)			
๑๓๐	งานดำเนินการศึกษาพิเศษในโรงเรียน มัธยมศึกษา - เงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม(นม)			
๑๓๑	โครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ของชาว ไทย ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้	กรมอาชีวศึกษา	อบจ.	
๑๓๒	โครงการพัฒนาการศึกษาชุมชนบนพื้นที่สูง			
๑๓๓	โครงการถ่ายโอนอาหารกลางวัน	สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ	ท./อบต./กทม./ มพ.	
๑๓๔	โครงการถ่ายโอนอาหารกลางวัน เด็ก ก่อนประถมศึกษาและโรงเรียน ประถมศึกษา (สำหรับนักเรียนบนภูเขา)		อบต.	
๑๓๕	การดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน/ที่อ่านวารสาร		ท./อบต.	
๑๓๖	ห้องสมุดประชาชนตำบล		อบจ./ท./อบต./	
๑๓๗	โครงการถ่ายโอนกิจกรรมอาหารเสริม(นม)	กระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา	ท./อบต./	
๑๓๘	โครงการถ่ายโอนศูนย์อบรมเด็กก่อน ระดับประถมศึกษา			
๑๓๙	การให้การศึกษแก่ชาวเขาและ ประชาชนห่างไกลคมนาคม (โครงการถ่ายโอน อาหารเสริม (นม)	ส่วนราชการไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อบต.	
๑๔๐	การผลิตสื่อและหรือเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านอาหาร และยา	สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา	กทม./มพ.	
๑๔๑	การเสริมสร้างศักยภาพผู้บริโภคด้านความรู้ ในการบริโภคและเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรม			
๑๔๒	การสร้างและขยายเครือข่ายการมีส่วน ร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภคด้าน สาธารณสุขของผู้บริโภคในท้องถิ่น			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ	
๑๔๓	การบริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ (การตรวจสอบเบื้องต้น โดยใช้ชุดทดสอบ ผลิตภัณฑ์ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนามาจากการตรวจวิเคราะห์ ทางห้องปฏิบัติการเพื่อให้เหมาะสมกับการ ใช้งานในพื้นที่)	กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์	กทม./มพ.		
๑๔๔	สนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อการพัฒนา พฤติกรรมสุขภาพ	สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข	ท./อบต.		
๑๔๕	การแก้ไขปัญหาเด็กน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์	กรมอนามัย	ท./อบต.		
๑๔๖	ส่งเสริมสุขภาพกลุ่มแม่และเด็ก				
๑๔๗	ส่งเสริมสุขภาพเด็กกลุ่มวัยเรียนและ เยาวชน				
๑๔๘	ส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยทำงาน				
๑๔๙	ส่งเสริมสุขภาพเด็กและกลุ่มวัยผู้สูงอายุ				
๑๕๐	งานส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ				ท./อบต./กทม./ มพ.
๑๕๑	การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มี รายได้น้อย - การจัดการบริการสาธารณะในชุมชน				การเคหะแห่งชาติ
๑๕๒	การแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด - โครงการปรับปรุงชุมชนแออัดในที่ดิน เดิม - โครงการจัดหาที่อยู่ใหม่				
๑๕๓	นายตรวจมาตราซัง ตวง วัด ตาม พ.ร.บ. ชั่ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๕๔๒	กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.		
๑๕๔	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้ เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค	สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.		
๑๕๕	อำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพล เรือนใน อบท.	กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	อบจ./อบต./		
๑๕๖	การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น		อบต.		
๑๕๗	การเปรียบเทียบคดีอาญาในความผิดตาม ข้อบัญญัติท้องถิ่น	กรมการปกครอง	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.		

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๑๕๘	การตรวจตราสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน เชื้อเพลิงลักษณะที่หนึ่ง (ร้านค้าปลีก จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงรายย่อย)	กระทรวงพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน	ท./อบต./กทม./ มพ.	
๑๕๙	การรับแจ้งการประกอบกิจการและการ ตรวจตรา ๑) สถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ลักษณะที่สอง (โรงงานขนาดเล็กเพื่อ การเกษตร) ๒) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ค. ลักษณะที่หนึ่ง (ปั้มถังลอย ดีเซลริมทางขนาดเล็ก) ๓) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ง. (ปั้มหลอดมือหมุน) ๔) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท จ. ลักษณะที่หนึ่ง (สถานีบริการ ทางน้ำขนาดเล็ก)			
๑๖๐	การอนุญาตประกอบกิจการและตรวจ ตรา ๑) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ก. (สถานีบริการมาตรฐานบน ถนนใหญ่) ๒) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ข. (สถานีบริการมาตรฐาน ขนาดเล็กในซอย) ๓) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ค. ลักษณะที่สอง (ปั้มถังลอย ดีเซลริมทางขนาดใหญ่) ๔) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท จ. ลักษณะที่สอง (สถานีบริการ ทางน้ำขนาดใหญ่เก็บน้ำมันเบนซิน)			
๑๖๑	การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ด้านการวางแผน การ ส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์- ยกรรมและการท่องเที่ยว สำนักงานปลัดกระทรวง มหาดไทยและ กรมการปกครอง	ท./อบต.	
๑๖๒	การประสานจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด		อบจ.	
๑๖๓	ระบบข้อมูลเพื่อการวางแผน		อบจ.	

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๑๖๔	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตร ชุมชน	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร	ท./อบต.	
๑๖๕	การลงทุนทางธุรกิจเกษตร			
๑๖๖	การจัดทะเบียนสมาชิก			
๑๖๗	การตั้งศูนย์และให้บริการ			
๑๖๘	งานทะเบียนพาณิชย์ตาม พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙	กระทรวงพาณิชย์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๖๙	การวางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๗๐	การปรับปรุงดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว			
๑๗๑	จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์			
๑๗๒	งานพัฒนาป่าชุมชน	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กรมป่าไม้	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๗๓	ฝึกอบรมประชาชนทั่วไป (อบรม อาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ)	กรมประมง	อบจ./ท./อบต.	
๑๗๔	การควบคุมไฟฟ้า	กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้	ท./อบต.	
๑๗๕	การติดตามและตรวจสอบเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมและมลพิษในการประกอบ กิจการตาม พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และ กิจการต่อเนื่อง	กระทรวงอุตสาหกรรม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๗๖	การดำเนินการตามกฎหมาย	กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักนโยบายและแผน ทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๗๗	โครงการแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ๑) การสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม/การ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน			
๑๗๘	๒) การเฝ้าระวังและป้องกันสิ่งแวดล้อม			
๑๗๙	๓) การฟื้นฟูและบำบัดสิ่งแวดล้อม			
๑๘๐	๔) การศึกษาวิจัยเพื่อการจัดการ สิ่งแวดล้อม		อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๘๑	๕) งานสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อ จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด		อบจ./ท./อบต./ มพ.	

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการ ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๑๘๒	งานติดตามตรวจสอบคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงาน สถานการณ์มลพิษในท้องถิ่นของตนเอง	กรมควบคุมมลพิษ	อบจ./ท./อบต./ กทม./มพ.	
๑๘๓	การบำบัดน้ำเสีย - ระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน ๒๓ โครงการ	กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผัง เมือง	อบจ./ท.	
๑๘๔	การจัดการขยะมูลฝอย -ระบบกำจัดขยะมูลฝอยจำนวน๒โครงการ		ท.	
๑๘๕	การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ สาธารณะประโยชน์ประเภทพลเมืองใช้ ประโยชน์ร่วมกัน	กรมการปกครอง	ท./อบต./กทม./ มพ.	
๑๘๖	การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกัน (ที่ดิน รกร้างว่างเปล่า)	กรมที่ดิน	ท./อบต./กทม./ มพ.	

รวมภารกิจที่ถ่ายโอนแล้วและกำลังทยอยโอนแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ.๒๕๔๕
จำนวนทั้งหมด ๑๘๖ ภารกิจ

ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้วตามแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการถ่าย โอน	หมายเหตุ
๑	ทางหลวงแผ่นดิน	กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวง	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๒	งานลาดยางทางหลวงแผ่นดิน			
๓	งานบำรุงรักษาทางหลวงแผ่นดิน			
๔	งานปรับปรุงดูแลรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลูก ต้นไม้ที่เกาะกลางถนน ทางเท้า ไหล่ ทาง ที่พักและพื้นที่ริมทาง		ท./อบต. /กทม./มพ.	
๕	งานก่อสร้างที่จอดรถประจำทางและ ที่พักผู้โดยสาร			
๖	ทางหลวงชนบท	กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวงชนบท	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๗	การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์	อบจ./ท./อบต.	
๘	ก่อสร้างและบำรุงรักษาสะพาน			
๙	บำรุงรักษาถนนลูกรัง	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม	อบจ./ท./อบต.	
๑๐	สถานีขนส่งในเขตพื้นที่ของ อบท. นั้น	กระทรวงคมนาคม กรมการขนส่งทางบก	ท. /กทม./มพ.	
๑๑	สถานีขนส่งนอกเขตพื้นที่			
๑๒	วิศวกรรมจราจรในเขตทางของ อบท.	ส่วนราชการไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๑๓	วิศวกรรมจราจรและสัญญาณจราจร	กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวง	กทม./มพ.	
๑๔	วิศวกรรมจราจรและสัญญาณจราจร	กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวงชนบท	กทม./มพ.	
๑๕	งานก่อสร้างและบำรุงรักษาเขื่อน ป้องกันตลิ่งให้ อบท. ในทุกแม่น้ำ และ ลำน้ำ ยกเว้น ๑) แม่น้ำที่เป็นแนวชายแดนระหว่าง ประเทศรวม ๗ สาย ได้แก่ แม่น้ำเมย แม่น้ำโขง แม่น้ำรวก แม่น้ำสาย แม่น้ำ เหือง แม่น้ำ โกลก และ แม่น้ำกระบุรี รวมระยะทางประมาณ ๑,๗๕๕ กม.	กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการถ่าย โอน	หมายเหตุ
	๒) แนวชายฝั่งทะเลประมาณ ๒,๖๖๖ กม. ประกอบด้วยแนวฝั่งอ่าวไทย ๑,๖๕๒ กม. และแนวฝั่งอันดามัน ๑,๐๑๔ กม.			
๑๖	การเรียกเก็บค่าตอบแทนจากการอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ	กระทรวงคมนาคม กรมเจ้าท่า	ท./อบต. /กทม./มพ.	
๑๗	สถานีขนส่งทางน้ำ (ท่าเทียบเรือสาธารณะ)			
๑๘	การก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๑๙	การดูแลการชลประทานขนาดเล็ก			
๒๐	การดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม	อบจ./ท./อบต.	
๒๑	ขุดลอกคลอง			
๒๒	ขุดลอกแหล่งน้ำ			
๒๓	ขุดสระเก็บน้ำเพื่อการอุปโภค			
๒๔	การขุดเจาะและปรับปรุงซ่อมแซมบ่อบาดาล			
๒๕	การก่อสร้างและปรับปรุงฝายน้ำล้นค.ส.ล.			
๒๖	ถังเก็บน้ำขนาดเล็ก อาทิเช่น ถังเก็บน้ำขนาดความจุ ๓๐ ลบ.ม. (ฝ.๓๐), ถังเก็บน้ำขนาดความจุ ๓๔ ลบ.ม. (ฝ.๓๓) และถังเก็บน้ำขนาดความจุ ๔ ลบ.ม. (ค.๔/๔.๕) ฯลฯ			
๒๗	สำรวจทำแผนที่			
๒๘	การก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่มีปริมาตรเก็บกักน้ำน้อยกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น และระบบส่งน้ำ	กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรน้ำ	ท./อบต. ที่มีทรัพย์สินตั้งอยู่	
๒๙	การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ๑) สำรวจแหล่งน้ำทางธรณีวิทยา ๒) ค่าทดสอบหลุมเจาะ ๓) เจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมสูบน้ำโยก	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	ท./อบต. /กทม./มพ.	
๓๐	พัฒนาเป่าล้างบ่อบาดาลเดิม			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการถ่าย โอน	หมายเหตุ
๓๑	ซ่อมบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำแบบบ่อลึก	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	ท./อบต. /กทม./มพ.	
๓๒	ผังเมืองรวมจังหวัด	กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง	อบจ.	
๓๓	งานวาง/ปรับปรุงผังเมืองรวมเมือง/ ชุมชน ๑) ผังเมืองที่อยู่ระหว่างบังคับใช้ และจะหมดอายุในปี ๒๕๔๖ ๒๕๔๗ และ ๒๕๔๘ จำนวน ๕๗ ผัง ๒) ผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างการ วาง/ปรับปรุงผังจำนวน ๑๐๗ ผัง โดย กรมฯ จะดำเนินการจนผัง ประกาศเป็นกฎกระทรวงใช้บังคับ แล้ว จึงดำเนินการถ่ายโอน ภายใน ๕ ปี ปีละประมาณ ๒๐ ผัง		ท./อบต.	
๓๔	การอนุญาตขุดดินและถมดิน		ท./อบต./มพ.	
๓๕	การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมปศุสัตว์	อบต.	
๓๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่นิคมสร้าง ตนเอง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อบต.	
๓๗	ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา			
๓๘	การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (อายุ ๓-๖ ปี)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทุกประเภท	
๓๙	การศึกษาระดับประถมศึกษา			
๔๐	การศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น/ตอนปลาย)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทุกประเภท	
๔๑	โครงการถ่ายโอนศูนย์อบรมเด็กก่อน ระดับประถมศึกษา	กระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา	อบจ./ท./อบต.	
๔๒	โครงการถ่ายโอนกิจกรรมอาหารเสริม (นม)		อบจ./ท./อบต.	
๔๓	สถานีอนามัย	กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๔๔	นายตรวจมาตราซังตวง วัด ตาม พ.ร.บ. ซังตวง วัด พ.ศ.๒๕๔๒	กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน	ท./อบต. /กทม./มพ.	

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการถ่าย โอน	หมายเหตุ
๔๕	การให้ความคุ้มครองผู้บริโภค	สำนักงานกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๔๖	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค แก่ผู้บริโภค			
๔๗	อำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่าย พลเรือนใน อบท.	กระทรวงมหาดไทย กรมป้องกันและบรรเทา	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๔๘	การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น	สาธารณสุข		
๔๙	การตรวจตราสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน เชื้อเพลิงลักษณะที่หนึ่ง (ร้านค้าปลีก จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงรายย่อย)	กระทรวงพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน	ท./อบต. /กทม./มพ.	
๕๐	การรับแจ้งการประกอบกิจการและ การตรวจตรา ๑) สถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ลักษณะที่สอง (โรงงานขนาดเล็กเพื่อ การเกษตร) ๒) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ค. ลักษณะที่หนึ่ง (ปั้มถัง ลอยดีเซลริมทางขนาดเล็ก) ๓) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ง. (ปั้มหลอดมือหมุน) ๔) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท จ. ลักษณะที่หนึ่ง (สถานี บริการทางน้ำขนาดเล็ก)			
๕๑	การอนุญาตประกอบกิจการและ ตรวจตรา ๑) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ก. (สถานีบริการมาตรฐาน บนถนนใหญ่) ๒) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ข. (สถานีบริการมาตรฐาน ขนาดเล็กในซอย) ๓) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ค. ลักษณะที่สอง (ปั้มถัง ลอยดีเซลริมทางขนาดใหญ่)			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการถ่าย โอน	หมายเหตุ
	๔) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท จ. ลักษณะที่สอง (สถานีบริการทางน้ำขนาดใหญ่เก็บน้ำมันเบนซิน)	กระทรวงพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน	ท./อบต. /กทม./มพ.	
๕๒	งานบริการข้อมูลนักลงทุน	กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน (สทก.)	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๕๓	งานศึกษาลู่ทางการลงทุนในแต่ละท้องถิ่น			
๕๔	งานเผยแพร่และข้อมูลการลงทุน			
๕๕	การส่งเสริมการลงทุนในเขตพื้นที่ อปท.			
๕๖	การกำกับดูแลโรงงานจำพวกที่ ๑	กระทรวงอุตสาหกรรม	ท./กทม./มพ.	
๕๗	การรับแจ้งการประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ ๒			
๕๘	การตรวจสอบกรณีโรงงานก่อเหตุ เดือดร้อน			
๕๙	การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ชุมชน			
๖๐	การเผยแพร่มาตรฐานอุตสาหกรรม			
๖๑	การวางแผนการท่องเที่ยว			
๖๒	การปรับปรุงดูแลรักษาสถานที่ ท่องเที่ยว			
๖๓	จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์			
๖๔	การจัดทำแผนการตลาดด้านการ ท่องเที่ยวของท้องถิ่น	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (รัฐวิสาหกิจ)	อบจ./ท./อบต. / กทม./มพ.	
๖๕	การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการขาย รูปแบบต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวภายใน อปท.			
๖๖	การจัดกิจกรรมด้านการ ท่องเที่ยวใน พื้นที่ อปท.			
๖๗	งานทะเบียนพาณิชย์ตาม พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๔๙			

ลำดับ ที่	ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว	ส่วนราชการ	ท้องถิ่นที่รับการถ่าย โอน	หมายเหตุ
๖๘	ส่งเสริมอาสาพัฒนาป่าชุมชน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้	อบต.	
๖๙	การควบคุมไฟป่า	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช	ท./อบต.	
๗๐	พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์		อบต.	
๗๑	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์			
๗๒	การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตปฏิรูป ที่ดิน	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อบต.	
๗๓	การจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรชายฝั่ง	กรมทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง		
๗๔	การส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ๑) งานส่งเสริมการมีส่วนร่วมและ พัฒนาเครือข่ายเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ๒) รณรงค์การจัดการขยะครัวเรือน และโรงเรียนเพื่อลดขยะชุมชน ๓) รณรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	อบต.	
๗๕	การบำรุงรักษาโบราณสถาน	กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร	อบจ./อบต./กทม./ มพ.	
๗๖	การดูแลรักษาโบราณสถานในระดับ ท้องถิ่น			

รวมภารกิจที่ถ่ายโอนแล้วและกำลังทยอยในแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑
จำนวนทั้งหมด ๗๖ ภารกิจ